

กรมอนามัย
Department of Health

แผนการดำเนินงาน เพื่อลดการตายมารดาไทย ประจำปีงบประมาณ 2566

plan 66

แผนแม่บทประเด็น : (11) สักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย : (110201) เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น

1. อัตราส่วนการตายมารดาไทยไม่เกิน 17 ต่อแสนการเกิดมีชีพ 2. ร้อยละ 85 ของเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัย 3. ร้อยละ 66 ของเด็กอายุ 0-5 ปี สูงดีสมส่วน
4. ร้อยละ 75 ของเด็กอายุ 3 ปี ปราศจากฟันผุ (Caries Free) 5. อัตราการเจริญพันธุ์รวมของประเทศไม่ต่ำกว่า 1.6

หญิง-ชายวัยเจริญพันธุ์, หญิงตั้งครรภ์, เด็กปฐมวัย 0-5 ปี, หน่วยบริการสาธารณสุขทุกระดับ, ภาาติเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

กลยุทธ์

บูรณาการองค์ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน (Partnership)

ปฏิรูปการคุ้มครองและการบังคับใช้กฎหมาย (Regulate)

เสริมพลัง สนับสนุนการขับเคลื่อนงานอย่างยั่งยืน (Advocate)

พัฒนาระบบบริการสุขภาพที่มีคุณภาพ (Building Capacity)

ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมบริหารจัดการบริการสุขภาพ (Investment)

มาตรการ

1. ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาเด็กปฐมวัยตามความร่วมมือระหว่างกระทรวงและภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน
2. บูรณาการการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพสตรีและเด็กปฐมวัย ผ่านกลไกคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในระดับชาติ เขตสุขภาพ จังหวัด อำเภอ ตำบล

1. ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ นโยบาย และบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานอนามัยแม่และเด็กตาม พ.ร.บ. ควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กฯ, พ.ร.บ. การพัฒนาเด็กปฐมวัยฯ, พ.ร.บ. การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นฯ
2. สนับสนุนเครือข่ายบริการสุขภาพดำเนินการตามมาตรฐานอนามัยแม่และเด็ก

1. สนับสนุนการขับเคลื่อนทางสังคมและรณรงค์สร้างกระแสความรอบรู้ด้านสุขภาพ
2. สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านสุขภาพผ่านกลไกต่างๆ ในพื้นที่

1. พัฒนาศักยภาพบุคลากรทุกระดับเพื่อสนับสนุนระบบบริการที่มีคุณภาพ
2. สนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต้นแบบการบริหารจัดการสุขภาพที่เป็นเลิศ

1. สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ งานวิจัย นวัตกรรม และเทคโนโลยีด้านบริการสุขภาพ
2. พัฒนาระบบข้อมูล ระบบเฝ้าระวัง และระบบกำกับติดตามของระบบบริการสุขภาพทุกระดับ

โครงการ

1. โครงการเตรียมความพร้อมก่อนสมรสและก่อนมีบุตร เพื่อการเกิดทุกรายมีคุณภาพ
3. โครงการมหัศจรรย์ 1,000 วัน Plus 2,500 วัน

2. โครงการส่งเสริมการเกิดอย่างมีคุณภาพ
4. โครงการยกระดับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านสุขภาพ 4D

ระดับความสำเร็จ

ไตรมาส 1 (3 เดือน)
1. ถ่ายทอดนโยบายและพัฒนาศักยภาพบุคลากรและเครือข่ายครบทุกเขต
2. ขับเคลื่อนการบูรณาการความร่วมมือ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สตรีและเด็กปฐมวัย
3. มีแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างครอบครัวและการมีบุตร
4. มีทีมผู้ฝึกสอนภาคปฏิบัติ DSPM ระดับเขตสุขภาพ

ไตรมาส 2 (6 เดือน)
1. ประชุมคณะกรรมการอนามัยแม่และเด็กระดับชาติ ระดับเขต ระดับจังหวัด อย่างน้อย 1 ครั้ง
2. มีฐานข้อมูลเฝ้าระวังการส่งเสริมสุขภาพกลุ่มสตรีและเด็กปฐมวัย 3 เรื่อง
3. พัฒนาศักยภาพบุคลากรและภาคีเครือข่ายเพื่อยกระดับบริการส่งเสริมสุขภาพ
4. มีนวัตกรรม สื่อ แนวทาง คู่มือ เพื่อสนับสนุนระบบบริการที่มีคุณภาพ และสร้างความรอบรู้แก่สตรีและเด็กปฐมวัยอย่างน้อย 6 เรื่อง
5. มีการขับเคลื่อนตำบลมหัศจรรย์ 1,000 วัน Plus 2,500 วัน ทุกเขตสุขภาพ

ไตรมาส 3 (9 เดือน)
1. รณรงค์สร้างกระแสการส่งเสริมสุขภาพสตรีและเด็กปฐมวัย 3 เรื่อง
2. สัมมนาวิชาการงานอนามัยแม่และเด็กระดับชาติ
3. ประเมิน ติดตาม เฝ้าระวังเสริมพลังการดำเนินงานในพื้นที่
4. ร้อยละ 20 ของโรงพยาบาลได้รับการประเมินมาตรฐานอนามัยแม่และเด็กสำหรับสถานพยาบาล
5. มี Play Worker ระดับครอบครัว จำนวน 250 คน
6. มีเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการส่งเสริมการใช้ชีวิตคู่และการมีบุตร จังหวัดละ 1 เครือข่าย
7. ต้นแบบสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านสุขภาพช่องปาก จังหวัดละ 1 แห่ง
8. ต้นแบบ โรงเรียน พ่อแม่ด้านสุขภาพ (4D) ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เขตสุขภาพละ 1 แห่ง
9. มีพยาบาลหลังคลอดได้รับการฝึกปฏิบัติ DSPM เขตสุขภาพละ 50 คน

ไตรมาส 4 (12 เดือน)
1. ร้อยละ 75 ของหญิงตั้งครรภ์ได้รับการฝากครรภ์ครั้งแรกก่อนหรือเท่ากับ 12 สัปดาห์
2. ร้อยละ 50 ของหญิงตั้งครรภ์ได้รับบริการฝากครรภ์คุณภาพ
3. ร้อยละ 70 ของหญิงตั้งครรภ์ ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก
4. ร้อยละ 50 ของเด็กอายุ 3 ปี ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก
5. มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการส่งเสริมการใช้ชีวิตคู่และการมีบุตร
6. ร้อยละ 70 ของ สพด.ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ 4D พัฒนาผ่านเกณฑ์การประเมินขั้นต้น
7. ยกระดับพื้นที่ต้นแบบเด็กไทยเล่นเปลี่ยนโลก เขตสุขภาพละ 1 แห่ง (Play Worker ครอบครัว)
8. รายงานสถานการณ์ด้านโภชนาการและการเจริญเติบโตของเด็กที่มีปัญหาทุกโภชนาการ ในพื้นที่ต้นแบบ (Best Practice)
9. ตำบลต้นแบบมหัศจรรย์ 1,000 วัน Plus 2,500 วัน อำเภอละ 3 ตำบล

วัตถุประสงค์โครงการ

- 1) พัฒนา นโยบายและยุทธศาสตร์ งานวิชาการ และผลักดันข้อเสนอเชิงนโยบาย
- 2) ยกระดับระบบบริการและสร้างการเข้าถึงอย่างเท่าเทียม
- 3) พัฒนาระบบสารสนเทศและการสื่อสารสังคม สนับสนุนการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ นำแผนงานสู่การปฏิบัติอย่างเป็นมิตรโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เข้ามาช่วยพัฒนางาน
- 4) พัฒนาศักยภาพบุคลากรและสร้างความรอบรู้แก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย
- 5) เสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคีเครือข่าย

คำเป้าหมายตัวชี้วัดโครงการฯ

- 1) อัตราส่วนการตายมารดาไทยไม่เกิน 17 ต่อแสนการเกิดมีชีพ
- 2) ร้อยละ 75 ของหญิงตั้งครรภ์ได้รับการฝากครรภ์ครั้งแรก \leq 12 สัปดาห์
- 3) ร้อยละ 50 ของหญิงตั้งครรภ์ได้รับบริการฝากครรภ์คุณภาพ
- 4) ร้อยละ 75 ของหญิงหลังคลอดได้รับการดูแลครบ 3 ครั้งตามเกณฑ์

กรมอนามัย
Department of Health

กิจกรรมสำคัญ (Key Activity) / กิจกรรมย่อย (Activity)

กิจกรรมสำคัญ (Key Activity) / กิจกรรมย่อย (Activity)	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	ผลผลิต/ผลลัพธ์
1.1 "สัมมนาวิชาการอนามัยแม่และเด็ก ประจำปี 2566 ประเด็นลูกเกิดรอด แม่ปลอดภัย ห่างไกลความพิการแต่กำเนิด"	มี.ค.66	สส	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาศักยภาพและสร้างความรอบรู้บุคลากร - ประกาศเกียรติคุณโรงพยาบาลเวลาผ่านมาตรฐานงานอนามัยแม่และเด็ก ปี 2565 <p>*สส สนับสนุนค่าอาหารและที่พัก</p>
1.2 ประชุมพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายเพื่อลดการตายมารดาและการกปรักกำเนิดระดับชาติ ประจำปี 2566	มี.ค.66	สส	<ul style="list-style-type: none"> - ทบทวนและวิเคราะห์สาเหตุการตาย - วิเคราะห์นโยบายและมาตรการขับเคลื่อน - พัฒนาความรู้ ทักษะ ในการดูแลและป้องกันการตายมารดาและการกปรักกำเนิด <p>*เน้นวิเคราะห์การตายจากสาเหตุตกเลือด</p>
1.3 ประชุมคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ/ คณะทำงาน/ผู้เชี่ยวชาญงานอนามัยแม่และเด็ก <ul style="list-style-type: none"> - คณะกรรมการอนามัยแม่และเด็กแห่งชาติ - คณะอนุมาตราและการก - คณะทำงานเพื่อทบทวนและวิเคราะห์สาเหตุการตายมารดา - คณะทำงานขับเคลื่อนมาตรการ Contraception NCA - อื่นๆที่เกี่ยวข้อง 	ร.ค.65-ก.ย.66	สส/ สก/ กอ ศอ1-12 และสสม.	<ul style="list-style-type: none"> - ประชุม MCHB ชาติ 2 ครั้ง / ประชุม MCHB ระดับเขต 4 ครั้ง (ศอ) - ประชุมทบทวน วิเคราะห์สาเหตุการตายมารดาทุกราย และรายงานข้อมูลผ่านระบบ (ศอ) - ประชุมคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานที่เกี่ยวข้อง
1.4 รณรงค์ประชาสัมพันธ์สร้างความตระหนักผู้แก่หญิงตั้งครรภ์ และครอบครัวเพื่อลดการเกิดโรคที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม (เดือนวันแม่แห่งชาติ)	ส.ค.66	สส ศอ1-12 และสสม.	รณรงค์ประชาสัมพันธ์สร้างความตระหนักผู้แก่หญิงตั้งครรภ์ และครอบครัวเพื่อลดการเกิดโรคที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม (เดือนวันแม่แห่งชาติ)

กิจกรรมสำคัญ (Key Activity) /กิจกรรมย่อย (Activity)	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	ผลผลิต/ผลลัพธ์
2. พัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายและยกระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานงานอนามัยแม่และเด็กสำหรับสถานพยาบาลและเครือข่ายระดับจังหวัด			
2.1 พัฒนาศักยภาพทีมประเมินมาตรฐานงานอนามัยแม่และเด็กสำหรับสถานพยาบาลและเครือข่ายระดับจังหวัด (12 เขต)	ร.ค.65	สส	<ul style="list-style-type: none"> - มีทีมประเมินระดับเขต 12 ทีม - ทีมประเมินระดับเขตมีความรู้และทักษะในการประเมินมาตรฐานฯ
2.2 ประชุมเชิงปฏิบัติการเฝ้าระวัง คัดกรอง และจัดการความเสี่ยงด้านสุขภาพของมารดาและการกสำหรับบุคลากรสาธารณสุข (พัฒนาศักยภาพ ANC)	ก.พ.66	สส	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้เข้าร่วมประชุมแบบ on site and on line - ผู้ปฏิบัติงาน ANC มีความรู้ ทักษะ ในการดำเนินงาน
2.3 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคู่มือตั้งครรภ์คุณภาพสำหรับประชาชน	ร.ค.65	สส สก	<ul style="list-style-type: none"> - คู่มือตั้งครรภ์คุณภาพสำหรับประชาชน - แนวทางการดูแลสุขภาพช่องปากหญิงตั้งครรภ์และหญิงหลังคลอด
2.4 ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาการจัดบริการด้านสุขภาพช่องปากในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์และหญิงหลังคลอด (เขตสุขภาพที่ 2)	เม.ย.66	สก	<ul style="list-style-type: none"> - รูปแบบการจัดบริการด้านสุขภาพช่องปากในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์และหญิงหลังคลอด - ติดตามการขับเคลื่อนรูปแบบการจัดบริการในพื้นที่
3. ขับเคลื่อนพ.ร.บ.ควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก			
3.1 ติดตามเฝ้าระวังพระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก พ.ศ. 2560	ต.ค.65-ก.ย.66	ศอ1-12 และสสม.	<ul style="list-style-type: none"> - ไตรมาสละ 1 ครั้ง

กิจกรรมสำคัญ (Key Activity) /กิจกรรมย่อย (Activity)	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	ผลผลิต/ผลลัพธ์
4. นิเทศติดตาม/เยี่ยมเสริมพลัง/แลกเปลี่ยนเรียนรู้			
4.1 นิเทศติดตาม	ต.ค.65- ก.ย.66	สส/ สก/ ศอ1-12 และสสม.	- ติดตามงานอนามัยแม่และเด็ก
4.2 เยี่ยมเสริมพลัง ส่งเสริม สนับสนุน ให้หน่วยบริการ ดำเนินงานตามมาตรฐานงานอนามัยแม่และเด็กสำหรับ สถานพยาบาลและเครือข่ายระดับจังหวัด	ม.ค.-ก.ย.66	สส/ สก/ กอ ศอ1-12	- สส สุ่มประเมิน 2 ครั้ง - ศอ สุ่มประเมินในพื้นที่ (ร้อยละ 30 ของโรงพยาบาลผ่าน มาตรฐานงานอนามัยแม่และเด็กสำหรับสถานพยาบาล)
4.3 ประชุมถอดบทเรียน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทาง กิจกรรมทางกายหญิงตั้งครรภ์ หญิงหลังคลอด สำหรับคลินิกฝากครรภ์ (ศอ 1-12)		กอ	

สนับสนุนคู่มือ/สื่อส่งเสริมความรู้ สำหรับบุคลากรสาธารณสุขและประชาชน

- 1) ชุดความรู้การสร้างความตระหนักรู้แก่หญิงตั้งครรภ์ และครอบครัวเพื่อลดการเกิดโรคที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม
- 2) คู่มือตั้งครรภ์คุณภาพสำหรับประชาชน
- 3) สื่อสารประชาสัมพันธ์ความรู้ด้านสุขอนามัยของแม่และเด็กผ่านช่องทางออนไลน์

กรมอนามัย
Department of Health

ขอบคุณค่ะ